

Ar uzņēmumu saistīta persona UIN likuma 12. panta izpratnē (2/21/17)

Nodokļu aprēķināšanai darījumos starp saistītiem uzņēmumiem un darījumu vērtības noteikšanai likumdevējs ir paredzējis īpašus noteikumus likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" (UIN) 12. pantā. Šajā rakstā – par to, kas ir "ar uzņēmumu saistīta persona."

Likuma 12. panta prasības

Likuma 12. pantā, kurā definēti īpaši noteikumi attiecībā uz saistītiem uzņēmumiem, ir noteikts, ka nodokļa maksātāja apliekamā ienākuma noteikšanā peļņu palielina par darījumu vērtības starpību, kas rodas, ja pantā minētie darījumi ir veikti par tirgus līmenim neatbilstošām cenām ar –

- saistītiem ārvalstu uzņēmumiem vai komercsabiedrībām;
- saistītu uzņēmumu, kas ar nodokļa maksātāju veido vienu uzņēmumu grupu;
- komercsabiedrībām vai kooperatīvajām sabiedrībām, kas ir atbrīvotas no UIN vai izmanto citos Latvijas likumos noteiktās UIN atlaides vai atvieglojumus;
- ar uzņēmumu saistītām personām.

Likuma 1. pantā ir definēta gan "persona," gan "ar uzņēmumu saistīta persona."

Termina "persona" definīcija

Likuma 1. panta ceturrtā daļa nosaka, ka "persona" ir fiziska vai juridiska persona vai ar līgumu saistīta šādu personu grupa vai šādu personu vai grupas pārstāvji. Tas nozīmē, ka termina "persona" definīcija iekļauj gan fizisku personu, gan juridisku personu vai arī šādu personu grupu vai to pārstāvjus.

Termina "ar uzņēmumu saistīta persona" definīcija

Saskaņā ar likuma 1. panta piekto daļu "ar uzņēmumu saistīta persona" ir persona, –

- kurai (fiziskās personas gadījumā arī tās radniekiem līdz trešajai pakāpei vai laulātajam, vai ar šo personu svainībā esošiem līdz otrajai pakāpei) pieder vairāk nekā 50% no komercsabiedrības pamatkapitāla vai daļu vērtības vai kooperatīvās sabiedrības paju vērtības, vai
- kurai (fiziskās personas gadījumā arī tās radniekiem līdz trešajai pakāpei vai laulātajam, vai ar šo personu svainībā esošiem līdz otrajai pakāpei) ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme komercsabiedrībā vai kooperatīvajā sabiedrībā.

Būtiski, ka šajā definīcijā ir ietverti īpaši skaidrojumi par gadījumu, kad runa ir par fizisko personu.

Ar uzņēmumu saistīta persona – fiziska persona

Veicot šo terminu izvērtējumu, var veidoties dažāda izpratne, kas tad ir "ar uzņēmumu saistīta persona" – fiziska persona vai juridiska persona vai arī tikai fiziska persona, jo likuma 1. panta piektajā daļā sniegtā definīcija nav viennozīmīga.

Tomēr precizējums likuma 1. panta piektās daļas normas piemērošanas kārtībai ir noteikts 2006. gada 4. jūlija MK noteikumos Nr. 556 "Likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi." Atbilstoši noteikumu 2. punktam, piemērojot UIN likuma 1. panta piektajā daļā sniegto definīciju, "ar uzņēmumu saistīta persona" ir fiziska persona.

	“Ar uzņēmumu saistīta persona” ir fiziska persona, kurai pieder vairāk nekā
✘	50% no uzņēmuma pamatkapitāla vai daļu vērtības vai arī kurai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme uzņēmumā.